Lex Malmi

Perustuslakivaliokunta
07.09.2017

Kim Korkkula

Lex Malmi

- Turvaa yleisilmailun pääkaupunkiseudulla
- Turvaa pääkaupunkiseudun saavutettavuuden maakunnista ja kansainvälisesti
- Kulttuuriperinnön suojelulaki

Lain perustuslailliset ulottuvuudet

- Vastuu ympäristöstä
- Aineeton kulttuuriperintö
- Omaisuuden suoja
- Kunnallinen itsehallinto

Helsinki-Malmin lentoasema

- Perustettu 1930 –luvulla, Suomen toiseksi vilkkain lentokenttä ja vilkkain yleisilmailukenttä, valtakunnan rajanylityspaikka

- Kulttuuriperintöarvot ainutlaatuiset, huomioitu myös kansainvälisesti

- Ainoa yleisilmailun lentokenttä 150 km säteellä pääkaupungista

Kulttuuriperintö

- PeL 20 §: Vastuu kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille
- Saraviita: Toteutuu lähinnä lainsäädännön tuella ja välityksellä
- Kulttuuriperintö on arvokkaimmillaan silloin, kun kohde on elävä, elinvoimainen ja sisältää eri aikakausien kerrostumia.
- → Erityisen arvokkaan Malmin lentoasemasta tekee se, että se on parhaiten säilynyt kolmesta edelleen alkuperäisessä käytössään olevasta 1930-luvun lentoasemasta Euroopassa.

Elävä aineeton kulttuuriperintö

- UNESCO:n yleissopimus aineettomasta kulttuuriperinnön suojelusta (v. 2003, 172 valtiota)

- Sopimuksessa: *”UNESCO:n yleiskokous katsoo, että aineettomalla kulttuuriperinnöllä on syvällinen yhteys aineelliseen kulttuuriperintöön ja luonnon perintöön.”*

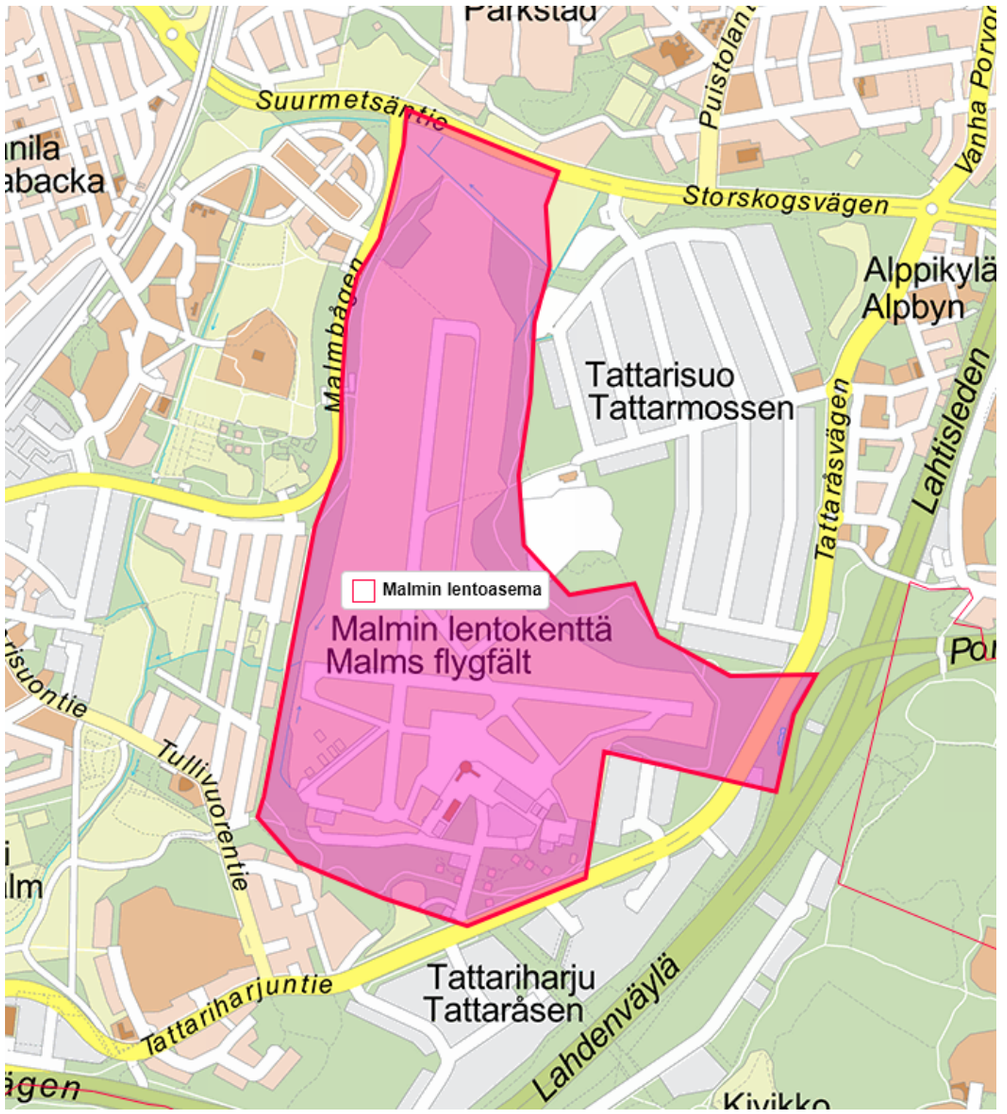
- → Sopimus on selkeä osoitus asian merkityksellisyydestä

- → Toiminta suojaa kulttuuriperintökohteen säilymistä

- → *Malmilla: Good airmanship, koulutuskulttuuri, muu alueella tapahtuva toiminta etc.*

RKY 2009

- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, RKY
- Valtioneuvoston päätös
- Oikeusvaikutus: Tulee ottaa alueiden käytön suunnittelun lähtökohtana, *erityistavoite*
- *→ Valtio on jo aiemmin tehnyt päätöksen valtakunnallisesta luonteesta ja alueen maankäytöstä kulttuuriperinnöllisin perustein*

Alueellinen laki, PeL 20 §

- Laki Suomenlinnan hoitokunnasta (PeL 20 §)
- Laki Hossan kansallispuistosta (PeL 20 §)
- Ruotsissa: Bromman lentoaseman kohtalosta päätetty Ruotsin valtiopäivillä (saavutettavuus)
- → Lex Malmi ei muodosta poikkeusta

Yleinen etu, yleisilmailun kansallinen luonne

- Euroopan parlamentin päätöslauselma yleisilmailusta:

  ”Rohkaisee jäsenvaltioita investoimaan pienten ja keskisuurten lentokenttien uudenaikaistamiseen ja niiden perustamiseen”

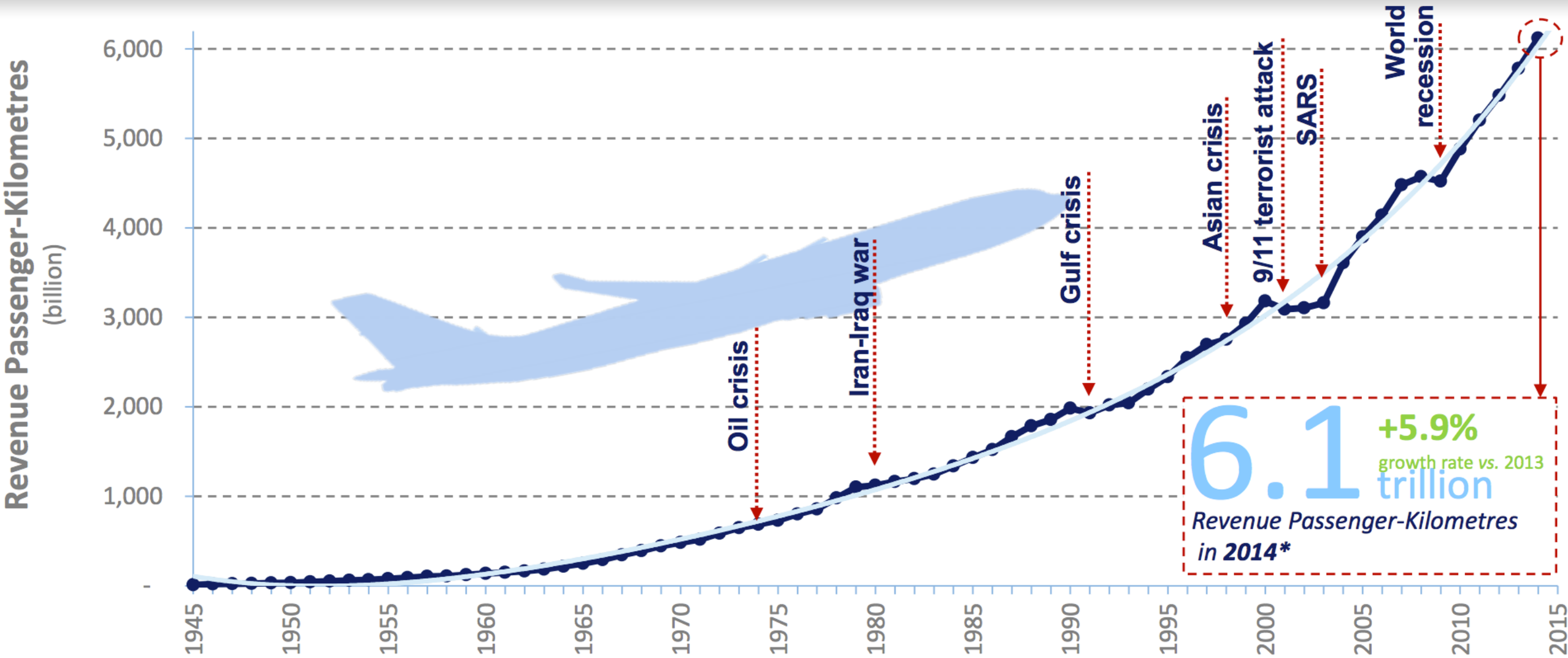
- LiV: Pitää tärkeänä Malmin ja Bromman kaltaisten kenttien toimintamahdollisuuksien kehittämistä osana liikenneverkostoa

- Norja, yleisimailustrategia 30.08.2017
  (Strategi for småflyverksemda i Noreg)

- → Malmin lentoasema on kansallinen kysymys

ICAO UNITING AVIATION

Continuous growth of air traffic

Note: world total scheduled services

**preliminary figures*

***Source**: ICAO*

Omaisuuden suoja

- Perustuslain lakivaraus
- Yleisen edun perusteella (kulttuuriperintö, yleisilmailu, saavutettavuus ym.)
- Puuttuminen hyvitetään maksamalla ”täysi korvaus”

Kunnallinen itsehallinto

- Kunnallinen itsehallinto tarkoittaa **kunnan alueella** kuntalaisten oikeutta päättää **heitä itseään** koskevissa asioissa.
- Ei absoluuttinen, ehdoton oikeus
- Ei ulotu kansallisiin asioihin
- Ei ole perusoikeus
- Lain säädännöllä rajoitetaan monin tavoin (Natura 2000, RKY, luonnonsuojelulaki, EU:n luonto- ja lintudirektiivi etc.)
- → Lex Malmissa on kyse kansallisesta asiasta, ei kunnan sisäisestä päätöksenteosta

